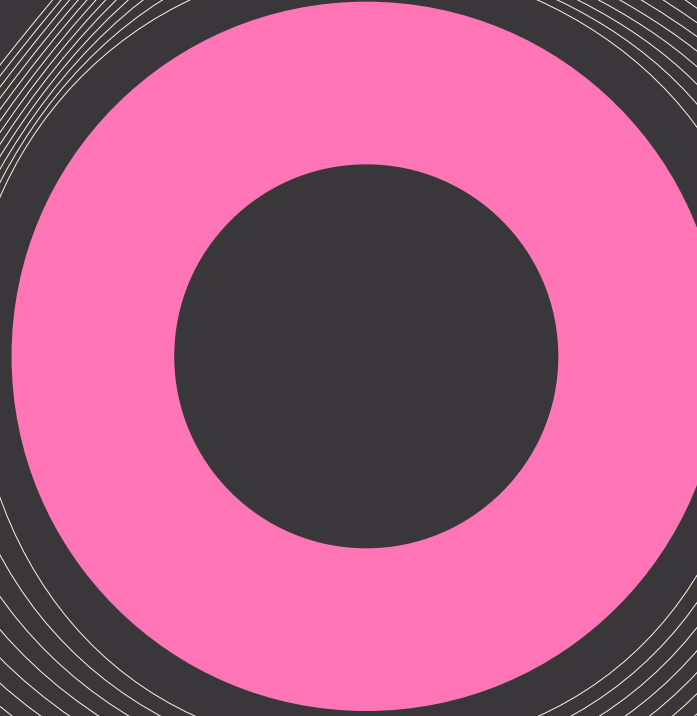


ARA'DA YEREL MİRAS. PAYDAŞLARIN CORE LABORATUVARLARIN A KATILIMI

3. Baskı - 15 Aralık 2024



GİRİŞ

RESILIAGE, kültürel ve doğal mirasın Afet Riskinin Azaltılmasına (DRR) entegrasyonu yoluyla toplum direncini artırmaya odaklanan üç yıllık bir Avrupa araştırma projesidir (2023-2026). Horizon Europe tarafından finanse edilen proje, yerel toplulukların önemli bir kaynağı olan mirasın, doğal tehlikeler ve aşırı olaylar karşısında toplumsal dayanıklılığı nasıl güçlendirebileceğini araştırmaktadır. RESILIAGE, saha araştırması yaparak ve toplulukları çoklu tehlike senaryolarına dahil ederek, birlikte eyleme geçirilebilir bilgi üretmeyi, toplulukları afet risklerine daha iyi hazırlanmaları ve bunları azaltmaları için güçlendirmeyi ve aynı zamanda iklim değişikliğinin etkilerini ele almayı amaçlamaktadır.

Proje, Politecnico di Torino tarafından yürütülmekte ve ilk müdahale ekipleri, politika yapımcılar, vatandaş dernekleri ve miras örgütleri de dahil olmak üzere 10 ülkeden 18 ortağı kapsamaktadır. **Famenne-Ardenne (B), Girit (GR), Naturtejo (PT), Trondheim (NO) ve Karşıyaka (TR)** olmak üzere 5 farklı ülkede kurulan **beş CORE Laboratuvarı** (COmmunity REsilience Labs) aracılığıyla RESILIAGE, yönetim, sosyal etkileşim ve diğer kritik faktörleri analiz etmek için **Systemic Resilience Innovation (SyRI)** çerçevesini kullanmaktadır. Bu çerçeveye, afet risk yönetimi ve iklim değişikliğine uyumda kültürel mirası kullanarak toplum direncini güçlendiren uygulamaları tanımlamakta ve geliştirmektedir. Buna ek olarak, her bir CORE Laboratuvarı, şehir bölgesi, belediye, belediye ağı, bölgesel ve bölgeler arası dahil olmak üzere belirli bir yönetim ölçeğinde uzmanlaşmıştır. Proje, paydaşları işbirlikçi ve katılımcı süreçlere dahil ederek, toplumun hazırlığını güçlendiren ve afetlere karşı dayanıklılık için uzun vadeli stratejileri teşvik eden **dijital araçlar** ve **yumuşak çözümler yaratmayı** amaçlamaktadır.

İÇERİK

Kitapçık #3: Afet Riskinin Azaltılması (DRR) için Yerel Miras Katılımı, RESILIAGE projesinin beş CORE laboratuvarında yürütülen saha araştırmasından elde edilen temel bulguları ele almaktadır. **Tehlike altındaki bölgelerde yerel mirasın belirlenmesinde toplulukların** nasıl dahil edildiğini incelemektedir. Kitapçık, yerel mirasın **çok paydaşlı katılımı** teşvik etmede oynayabileceği rolü vurgulamakta ve ortak bir bilginin işbirliğine dayalı olarak birlikte yaratılmasına ilişkin içgörüler sunmaktadır.

RESILIAGE, **topluluk direncini tanımlamak için insan-çevre etkileşimlerinin anlaşılmasında tarihsel-kültürel bir perspektifi** bütünleştirir. Özellikle yerlerin ve toplulukların somut ve somut olmayan Kültürel Doğal Mirası içinde yer aldıklarını göz önünde bulundurur ve yerel toplulukları afet riskinin azaltılmasına dahil etmek için yerel kimliklerin ve yer duygusunun şekillenmesinde önemli bir rol oynayan bu mirastan yararlanır.

Yerel miras, çeşitli coğrafyalardaki grupların zengin kültürel çeşitliliğini yansıtan ve toplumu birçok düzeyde etkileyen hem fiziksel hem de beşeri çevreyi kapsar. RESILIAGE, yerel mirasın tanımlanması ve toplumsal dayanıklılığın artırılması amacıyla bu mirasa ilişkin anlayışların işbirliği içinde şekillendirilmesi için çoklu bir işbirliği diyalogunu teşvik etmektedir.

UNESCO'nun vurguladığı gibi: "Somut olmayan **kültürel miras ancak onu yaratan, sürdürülen ve aktaran topluluklar, gruplar veya bireyler tarafından bu şekilde tanınabilir**- onların tanınması olmadan, başka hiç kimse onu kendi mirası olarak ilan edemez."

RESILIAGE kapsamında, afet risk yönetiminde anlamlı çok paydaşlı katılımı teşvik etmek için işbirliğine dayalı, miras odaklı faaliyetler geliştirilmiştir. Bu faaliyetler, kolektif beyin fırtınası ve tartışmalarla başlayan, ortak karar alma sürecine doğru ilerleyen ve simülasyon temelli alıştırmalarla sona eren yapılandırılmış bir yaklaşım izlemiştir. Sonuçlar, katılımcıların farklı geçmişleri ve etkileşimleriyle şekillenen benzersiz deneyimlerini ve bakış açılarını yansıtmaktadır.

Yerel topluluklarla birlikte gerçekleştirilen ortak yaratım faaliyetleri, bilgi inşasının her aşamasında aktif katılımı desteklemek için kültürel, tarihi ve çevresel faktörleri vurgulamıştır. Aşağıdaki bölümlerde her bir alan için temel bulgular sunulmaktadır.



Core Lab

**Karsiyaka
TURKEY**

KARSIYAKA CORE LAB

KARŞIYAKA'NIN DRR YAKLAŞIMINDAN ELDE EDİLEN TEMEL BİLGİLER



Core Lab
**Karsiyaka
TURKEY**

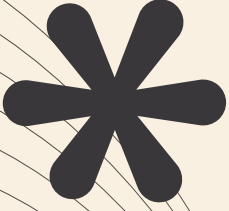
- **SyRI**
Uyarlanabilir Yönetişim
- **Yönetim Ölçeği**
Şehir Bölgesi



İzmir'in Karşıyaka ilçesinde bulunan Gediz Deltası, flamingolar gibi yerel faunayı barındıran benzersiz bir doğal habitat.



Gediz Deltası ekosistemi, Gediz Nehri'nin Ege Denizi ile buluştuğu ve Karşıyaka'nın (İzmir) kentsel silüetine eşlik ettiği alan.



“Karşıyaka, kültürel mirası ve toplumsal işbirliğini afete hazırlık ve sürdürülebilir yaşam çabalarına entegre ederek dayanıklılık konusunda örnek teşkil etmektedir.”

Esra Demir
DEMİR Yönetici Danışmanı

RESILIAGE Konsorsiyumu uzmanları, İzmir Belediyesi'nden yerel ortaklarla birlikte, kültürel ve doğal mirasın özellikle sıcak hava dalgalarına duyarlı bölgelerde toplum yaşamına nasıl katkıda bulunduğu dair fikir edinmek üzere 7-8 Mayıs tarihlerinde Karşıyaka'ya bir ziyaret gerçekleştirdi.

Kıyı boyunca uzanan flamingolarıyla ünlü **Gediz Deltası**, sanayi ve yerleşim bölgeleri arasında bağlantı kuran panoramik bir kuş gözlem alanı olarak öne çıkıyor. Uzun bir sahil şeridinin son noktasında yer alan bu alan, yeşil dokusuyla, **toplu buluşmalar, festivaller ve spor etkinlikleriyle Karşıyaka'nın doğayla olan yakın ilişkisini vurgulamaktadır.**

Kentin sınırlarını çevreleyen geniş bir alanı kaplayan **Yamanlar Dağı**, orman, deniz ve kent manzaralarının çarpıcı bir birleşimini temsil etmekte, kent sakinleri için günlük bir manzara molası sağlamak ve kentin doğal çekiciliğini vurgulamaktadır.

Karşıyaka'nın tarihi bölgesinin kalbinde, bir zamanlar Atatürk'ün eşine ev sahipliği yapmış olan **Latife Hanım Köşkü** yer almaktadır. Bu tarihi bina ve çevresi, **bölgenin mirasını ve toplumsal cinsiyet rollerini** vurgulamakta ve ticaret caddesinin sonunda yer alarak geçmişin restore edilmiş bir sembolü olarak hizmet vermektedir.

Ticaret merkezinin kendisi, İzmir'in ulusal kimliği ve tarihi önemine dair güçlü görsel hatırlatmalar barındırırken, özellikle kriz dönemlerinde sıkı bir toplumsal bağlılığı da teşvik etmektedir. **Balkonlar buradabelirgin bir rol oynamakta, komşular ve yoldan geçen halk arasındaki etkileşimi teşvik etmek için genellikle sokağa doğru açılmaktadır.** Bu alanlar kişiselleştirilmekte ve en iyi dekore edilmiş

balkon yarışmalarıyla sembolize edilmektedir.

Kadınlar Karşıyaka'nın toplumsal yaşamında önemli bir rol oynamakta, spor ve tarımsal faaliyetlere katkıda bulunurken **sokaklarda güvenlik duygusunu da sağlamaktadır.** Bu katılım, dinamik bir kent ortamında **geleneksel mahalle kültürünün devamlılığını** desteklemektedir. Komşular arasında düzenli etkileşimi ve karşılıklı desteği teşvik ederek dayanıklılığı artıran mahalle sakinleri, doğal olarak birbirlerini kollamakta ve sosyal bağları güçlendiren sürekli, anlamlı temaslar sürdürmektedir.

Turun ardından RESILIAGE Konsorsiyumu, yerel ortakların toplum temsilcileri, ilk müdahale ekipleri, yerel yöneticiler ve miras yöneticileriyle etkileşimli atölye çalışmaları düzenlediği **Kal Kadoş Sinagogu**'nda bir araya geldi. Bu oturumlar, afet riskinin azaltılmasıyla ilgili kültürel miras değerlerinin işbirliği içinde belirlenmesine odaklanmış ve Karşıyaka yerel mirasının toplum direnci ve afete hazırlık bağlamında anlaşılmasını zenginleştirmiştir.

Karşıyaka yerel mirası

Karşıyaka CORE Laboratuvarı'ndaki ortak faaliyetler, topluluğun kültürel mirasa derin bir bağlılık duyduğunu ve bölgeye özgü tarihi, sosyal ve çevresel değerlerin bir karışımını ortaya koymuştur. Karşıyaka'nın yerel mirasının kilit yönleri, toplumun kimliğini, direncini ve ilerici değerlerini yansıtmaktadır.

Buna örnek olarak, Karşıyaka'nın plaka isminden türetilen ve yerel gururu ve benzersiz bir yer duygusunu temsil eden "35,5 Kimliği" verilebilir. Bu ifade, topluluğun İzmir'in genelinden farklılığını vurgulamakta ve Karşıyaka'nın farklı kültürel kimliğini pekiştirmektedir.

Topluluğun Durmuş Yaşar Köşkü, Latife Hanım Köşkü ve Zübeyde Hanım Köşkü (Atatürk'ün annesinin evi) gibi **tarihi mekanları** koruma konusundaki kararlılığı, **Karşıyaka'nın Türkiye'nin ulusal mirasıyla olan güçlü tarihi ve kültürel bağını** yansıtmaktadır. Bu mekanlar yalnızca tarihi şahsiyetleri onurlandırmakla kalmayıp, aynı zamanda toplumun mirasına duyduğu saygının altını çizen gurur ve süreklilik sembolleri olarak da hizmet vermektedir. **Atatürk'ün Mirası ve Özgürlük Değerleri: Atatürk'ün mirasına özellikle değer verilmekte**, hayatını ve ideallerini anan anıtlar ve etkinlikler yerel mirasın bir parçası haline **getirilmektedir**. Toplumun özgürlük ve özgür bir yaşam tarzına verdiği önem, cinsiyet eşitliği, ilerici sosyal tutumlar ve hoşgörüyü güçlü bir şekilde odaklanarak bu değerlerle yakından bağlantılıdır. Bu özgürlük, Süslü Kadınlar Bisiklet Turu ve yerel kutlamalar gibi kapsayıcılığı teşvik eden çeşitli topluluk etkinliklerinde ve alanlarda ifade edilmektedir.

Karşıyaka'nın mahalle toplantıları, yerel festivaller ve sembolik rakı, balık ve midye üçlüsü gibi **kültürel gelenekleri, sosyal etkileşimin ve ortak yaşamın önemini** vurgulamaktadır. Bölgenin mahalle kültürüne ve "35,5 Kimliği"ne yaptığı vurgu, aidiyet duygusunu geliştirmekte ve bu da toplumsal dayanıklılığın temelini oluşturmaktadır. Çiçek Festivali ve Nüfus Mübadele Günleri gibi girişimler, farklı sakinleri bir araya getirerek kuşaklar ve kültürler arasında köprü kurmakta ve sosyal uyumu teşvik etmektedir.

Ayrıca Levanten yaşam tarzının etkisi, tarihi İtalyan evleri ve göçmen kültürünün varlığı da Karşıyaka'nın kimliğinde iz bırakmıştır. Bu çok kültürlü miras, yerel mimari ve geleneklerde korunmakta ve toplum tarafından zengin ve kapsayıcı tarihsel anlatının bir parçası olarak kutlanmaktadır.

Karşıyaka'nın mirası daha çok tarihi ve sosyal faktörlere odaklanırken, topluluğun deniz ve kıyı yaşamıyla olan bağlantısı da önemlidir. Bostanlı Sahili ve yürüyüş yolları dahil olmak üzere deniz kıyısı, dinlenme, sosyalleşme ve kültürel ifade için bir mekan olarak hizmet vermektedir. Gediz Deltası, Karagöl Tabiat Parkı ve yerel balıkçılık gelenekleri, toplumun çevre yönetimine ve yerel doğanın korunmasına olan bağlılığını vurgulamakta ve Karşıyaka'nın kimliğini zenginleştirmektedir.

DRR'de Yerel Miras konusunda Karşıyaka'dan alınan ders

- **Kültürel mirasın geliştirilmesi:** Kültürel miras, bilgi ve deneyimlerin gelecek nesillere ve yerel sakinlere aktarılmasını sağlamak için STK'larla işbirliğine dayalı ekipler kurun. Bu, miras değerlerini ve topluluk anılarını depolamak ve paylaşmak için dijital arşivler ve çevrimiçi platformlar oluşturmayı ve böylece bunları gelecekteki dayanıklılık için korumayı içerir.
- **Geleneksel uygulamaların yeniden canlandırılması:** Topluluk direncini desteklemek için geleneksel Türk uygulaması olan imeceyi (toplumsal işbirliği) güçlendirin. Bu uygulama, toplumsal toparlanma çabalarına yardımcı olmak için yeniden etkinleştirilebilir, alanların yeniden canlandırılmasına ve tarım arazilerinin yeni kullanımlar için uyarlanmasına yardımcı olabilir.
- **Tarihi binaların korunması:** Tarihi binaları korumak için yerel devlet kurumlarından destek alın ve kalkınma kuruluşlarıyla işbirliği yapın. Bu çaba kültürel hafızayı korur ve topluluğun kimliği için kritik öneme sahip mimari mirası korur, aynı zamanda kriz zamanlarında kültürel ve sosyal öneme sahip olabilecek yapıları koruyarak dayanıklılığı artırır.
- **Hikaye Anlatımı Yoluyla Yaşlılarla Etkileşim:** Yaşlıları hikayelerini ve kişisel deneyimlerini paylaşmaya teşvik ederek kültürel hafızanın ve direncin korunmasına yardımcı olun. Bağlantısız hissedebilecek yaşlılara psikolojik ve motivasyonel destek sağlamak, kültürel koruma çabalarına katılımlarını teşvik edebilir.
- **Ortak Alanların Canlandırılması:** Belediye onayı ile toplumsal alanları yeniden canlandırmak için toplumsal işbirliğini kullanın. Topluluk günleri planlayarak ve bu alanlara yeni işlevler atayarak (örneğin arıcılık veya kamp turizmi için), topluluk sosyal bağları güçlendirir ve afet direncini destekleyen alanları geliştirir.
- **Afet Yönetiminde Kapsayıcılık:** Mahalle güvenlik birimleri kurun ve yerel liderleri (muhtarlar) örgütleyerek ve STK'ları afete hazırlık çalışmalarına dahil ederek yerel yönetimi güçlendirin. Bu yaklaşım, toplum temelli ağlardan yararlanan afet yönetimi için yerel temelli ve kapsayıcı bir çerçeveyi teşvik eder.
- **Çevresel İzleme ve Adaptasyon:** İklimle ilgili zorlukları öngörmek için önemli sıcaklık değişikliklerini kaydetmek gibi çevresel izlemeyi afete hazırlığa entegre edin. Bu veriler gelecekteki risk değerlendirmeleri ve toplum direncinin artırılması için kaynak planlaması hakkında bilgi verebilir.



WEBSITE

www.resiliage.eu

CONTACT US

info@resiliage.eu

FOLLOW US

[!\[\]\(d66ff64371a51729ac8c1cdaa685ba6f_img.jpg\)](#) [!\[\]\(0f31ebba7abcd47777e178db26f29705_img.jpg\)](#) [!\[\]\(63ea948177b1bcc486b2b76d20d5fb69_img.jpg\)](#) [!\[\]\(886f7dced1265a6d438eca0881817b40_img.jpg\)](#) [!\[\]\(bb381b56be27580041e232a6cbb04464_img.jpg\)](#) @ResiliageEU

OUR CONSORTIUM



www.resiliage.eu

Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.



Funded by
the European Union